

ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ, ਤਿੰਨ ਦੀ ਮੌਤ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤੁਗਲਕਾਬਾਦ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਛੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੱਗ ਪੇਸ਼ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਟੀਮ ਨੇ ਛੱਤ ਦਾ ਤਾਲਾ ਕੱਟ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ। ਫਾਇਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ 2:35 ਵਜੇ ਤੋਂ 2:37 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਲਾਂ ਆਈਆਂ।

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ

www.charhdikala.com

ਬਾਨੀ : (ਸਵ:) ਗਿ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

DAILY CHARHDIKALA, NEW DELHI

Email : charhdikala@gmail.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਦਰਦੀ'

ਸੰਪਾਦਕ : ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ

ਮਨਾਲੀ ਤੋਂ ਜੈਪੁਰ ਜਾ ਰਹੀ ਬੱਸ ਦੀ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ 'ਚ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇ ਕੰਡਕਟਰ ਦੀ ਮੌਤ
ਜੈਪੁਰ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਇੱਕ ਬੱਸ ਲੋਹੇ ਦੇ ਔਗਲ (ਸਰੀਏ) ਨਾਲ ਭਰੇ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਗਭਗ 16 ਯਾਤਰੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 40 ਸੈਲਾਨੀ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸਵੇਰੇ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ 152-ਡੀ 'ਤੇ ਬੁਚਾਵਾਸ ਕੱਟ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰਿਆ।

PRGI (RNI) Regd. No. 57283/1994 ਸਾਲ/ year 31 ਅੰਕ ਨੰ. Volume No : 162 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਸ਼ਨੀਵਾਰ 13 ਜੂਨ, 2026, Saturday 13 June, 2026 ਮੁੱਲ/Price in Rs. 2 ਰੁਪਏ, ਕੁਲ ਪੇਜ/Total Pages 8 ਫੋਨ ਨੰ. : 23353936

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕੰਮ: ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ) : ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਭਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 12 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ

ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਸਰਕਾਰਾਂ (ਕੇਂਦਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਐਮਸੀਡੀ) ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਮਕਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਸਰਲ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ

ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੂੜੇ ਦੇ ਪਹਾੜ 2028 ਤੱਕ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੜਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੀਟੀਬੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ 7200 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਟਰਾਮਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਹੁਣ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ 200 ਲੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਡੀਜ਼ਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ) : ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 200 ਲੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੀਜ਼ਲ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਦਾ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੀ

ਫੌਜ ਨੂੰ ਮਿਲੇ 106 ਟਰਬੋਜੈੱਟ ਚਾਲਿਤ 'ਕਾਮਿਕੇਜ਼' ਡਰੋਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਫੌਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 106 ਟਰਬੋਜੈੱਟ-ਚਾਲਿਤ 'ਕਾਮਿਕੇਜ਼' ਡਰੋਨ ਸੌਂਪੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ ਅਹਿਮ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ-ਬੁੱਝਕੀ (ਫਿਲੈ ਕਟ - ਮੈ ਗੈ ਨੈ ਟਿਕ) ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰੱਖਿਆ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀ ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਪੀ.ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 180 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਦੀ ਮਾਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ 450 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਾਲਾ ਡਰੋਨ 'ਅਗਨੀਵੇਗ' ਅਹਿਮ ਫੌਜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਕੇਂਦਰ, ਕਮਾਂਡ ਸੈਂਟਰ, ਰਾਡਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਣਨੀਤਕ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਸਟੀਕ ਹਮਲੇ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਇੱਕ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖ਼ਰੀਦੇ: ਜੈਸ਼ੰਕਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਰਜਾ ਬਜ਼ਾਰ (ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ) ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਭਾਰਤ) ਦੇ ਤੇਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਤੇਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ ('ਕੁਲਤਾਰਾਂਤਾ ਟਾਕਸ') ਦੌਰਾਨ ਫਿਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖ਼ਰੀਦਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਤਨਜ਼ੀ ਕੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ

'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ (ਟੈਰਿਫ਼) ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਦਿਖਾਵਾ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿਆਣੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਲ ਖੇਡ ਕੀ ਹੈ।' ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਰੂਸ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 2022 ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਤੇਲ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕੀਮਤ

ਜਵਾਬਰੂਸ ਨਾਲ ਤੇਲ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਯੂਰਪ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਯੂਰਪ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਕਾਸ਼ਮੀਰ ਯੂਰਪੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਯੂਰਪ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੁੰਬਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ 11.82 ਕਰੋੜ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਔਰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਮੁੰਬਈ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਛਤਰਪਤੀ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਬੈਂਕਾਕ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇੱਕ 28 ਸਾਲਾ ਮਹਿਲਾ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੋਂ 11.824 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹਾਈਡ੍ਰੋਪੈਨਿਕ ਬੂਟੀ (ਉੱਚ-ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਭੰਗ) ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ : ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਕੀਮਤ ?11.82 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਕ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਉਤਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਹਰਕਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਟਰਾਲੀ ਬੈਗ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ 12 ਵੈਕਿਊਮ-ਸੀਲਬੈਦ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪੈਕੇਟ ਮਿਲੇ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਕਿ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈਡ੍ਰੋਪੈਨਿਕ ਭੰਗ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈਡ੍ਰੋਪੈਨਿਕ ਭੰਗ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 11.824 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ। ਮੁੱਖਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਔਰਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਐਨਫੀਪੀਐਸ (ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ) ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਦੋ ਮਿੰਟ 'ਚ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੈਗੀ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਕੀੜੇ

ਐਫ.ਐਸ.ਐਸ.ਏ.ਆਈ. ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚੋਂ ਸਟਾਕ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਆਦੇਸ਼: ਰਿਪੋਰਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ '2-ਮਿੰਟ ਮੈਗੀ' ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵੱਡੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਖਾਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਫ.ਐਸ.ਐਸ.ਏ.ਆਈ.) ਨੇ ਮੈਗੀ ਨੁਭਲਜ਼ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੰਪਨੀ 'ਨੇਸਲ ਇੰਡੀਆ' ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼

ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਤਤਕਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਨੇਸਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ 'ਐਕਸ਼ਨ ਟੇਕਨ ਰਿਪੋਰਟ' (ਏ.ਟੀ.ਏ.) ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ (ਰੀਕਾਲ ਕਰਨ) ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨੀਟ ਯੂ.ਜੀ. ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 21 ਨੂੰ 195-ਮਿੰਟ ਦਾ ਪੇਪਰ, ਰਫ਼ ਵਰਕ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ੀਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਨੀਟ ਯੂ.ਜੀ. 2026 ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਟੀ.ਏ.) ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਫ਼ ਵਰਕ ਲਈ ਵਾਧੂ 15 ਮਿੰਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਫ਼ ਵਰਕ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੀਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨੀਟ ਯੂ.ਜੀ. ਰੀ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2026: ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਟੀ.ਏ.) ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਨੀਟ ਯੂ.ਜੀ. 2026 ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਹੋਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਕੁੱਲ 195 ਮਿੰਟ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ, ਪਛਾਣ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਿਤ-ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਸਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ

ਫੈਸਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। 21 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਫ਼ ਵਰਕ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਫੀਡਬੈਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਐਨ.ਟੀ.ਏ. ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨੀਟ ਯੂ.ਜੀ. 2026 ਹੁਣ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5:15 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਇੰਦੌਰ ਨੇੜੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ

ਭੋਪਾਲ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਇੰਦੌਰ ਨੇੜੇ ਸ਼ਿਪਰਾ ਬਾਣਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਇੱਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਲੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰੇਵਤੀ ਖੇਤਰ ਸਥਿਤ ਗਾਏਘਾਟ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 11 ਵਜੇ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਡੁਕੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋਰਾ ਉੱਤਰੇ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਬੱਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ

ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਪਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਸ ਚਾਲਕ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਅਰ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਉਛਾਲ

ਮੁੰਬਈ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਸੂਚਕ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਉਛਾਲ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਂਸੈਕਸ 1,695.40 ਅੰਕ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਨਿਫਟੀ ਲਗਪਗ 2 ਫੀਸਦੀ ਵਧਿਆ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਖਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 30-ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਾਲਾ ਬੀਐੱਸਏੀ ਸੈਂਸੈਕਸ 1,695.40 ਅੰਕ ਜਾਂ 2.30 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਉਛਾਲ ਨਾਲ 75,527.95 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਦਿਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ 1,775.47 ਅੰਕ ਜਾਂ 2.40 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ

ਨਾਲ 75,608.02 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। 50-ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਾਲਾ ਐੱਨਐੱਸਏੀ ਨਿਫਟੀ 461.30 ਅੰਕ ਜਾਂ 1.99 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਭਾਰੀ ਉਛਾਲ ਨਾਲ 23,622.90 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਦਿਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ, ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਸੂਚਕਾਂਕ 483.75 ਅੰਕ ਜਾਂ 2 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 23,645.35

ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲਗਪਗ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀਕੈਂਡ ਦੌਰਾਨ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਤੇਲ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ

ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਫੌਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਓਵਲ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇ.ਡੀ. ਵੋਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਵੀਕੈਂਡ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, 30-ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਾਲਾ ਬੀਐੱਸਏੀ ਸੈਂਸੈਕਸ 150.63 ਅੰਕ ਜਾਂ 0.20 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ 73,832.55 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਿਫਟੀ 53.35 ਅੰਕ ਜਾਂ 0.23 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ 23,161.60 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਜਸਪਾਲ ਰਾਣਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਰੌਸ਼ਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਭਾਰਤੀ ਖੇਡ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜੇਤੂ ਜਸਪਾਲ ਰਾਣਾ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ 49 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਣਾ ਨੇ ਜਗਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਚਾਨਕ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ; ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਕੇਤ ਦੇ ਮੈਕਸ ਸੁਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਜਸਪਾਲ ਰਾਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਿਸਟਲ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਤੱਕ ਕੋਚ

ਜਸਪਾਲ ਰਾਣਾ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਵਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਜਸਪਾਲ ਰਾਣਾ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਰਾਣਾ ਜੀ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਟੁੱਟ ਸਮਰਪਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਧਮਾਕਾ ! 2 ਫੌਜੀ ਜ਼ਖਮੀ

ਪੁੰਛ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁੰਛ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ (ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਫਟ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਗੁਨੇਡ ਫਟਣ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਖਮੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਫੌਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁੰਛ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਗੁਨੇਡ ਅਚਾਨਕ ਫਟ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਗੁਨੇਡ ਫਟਣ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ

ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ–ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਜੰਗ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਆਦਰਸ਼ਕ ਤੌਰ ’ਤੇ, ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ? ਇਸਨੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ’ਤੇ ਇਹ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਯੁੱਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ? ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਓਮਾਨ ਦੇ ਤੱਟ ’ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ ਸੇਟੇਬੇਲੇ ’ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਮਲਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੌਵੀ ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ, ਮੈਰੀਵੇਕਸ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਤੇਲ ਟੈਂਕਰ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਮਲਾਹਾਂ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਓਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ਿਨਾਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼, ਐਮਟੀ ਜਲਵੀਰ ’ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਲਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਿਉਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਦੂਜੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗੂੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੁੱਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਦ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਡੀ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਮਲਾਹਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ’ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਿਤੀ ’ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ’ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੂ–ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੱਸਿਆ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਈਰਾਨ ਨੇ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ’ਤੇ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਝਿਜਕਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਿਆਂ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਤੌਰ ’ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੁੱਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ’ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਬੋਤਮਤਾ ਦੀ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?

–ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ (ਲੇਖਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਨ)

ਭਾਰਤ ਨੇ 10 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਦੇ 4,399 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ ’ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਭੂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ। ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਟੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਗਵਾਈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਅਣਥੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਟੱਟ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਅਗਵਾਈ: 4,399 ਦਿਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ‘ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਹਿਲਾਂ’ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ’ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਅਥਾਹਮ ਲਿੰਕਨ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੂੰ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਜਕਾਲ, ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਅਗਵਾਈ

ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਹਿਮਾਦਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਟੱਟ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ 25 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਗ਼ਰੀਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਲਈ ਰੱਖਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਅਣਥੱਕ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ, ਮਾਣ-ਮਹਿਮਾਦਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਦੇ ਕੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਜੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰਹੇਗਾ।

ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸਫ਼ਾਈ, ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਚੌਥਰਾ ਮੋਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਹਿਮਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ‘ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਯੋਜਨਾ’ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ 44 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ‘ਜਲ ਜੀਵਨ ਮਿਸ਼ਨ’ ਨੇ 12 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਂਡੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪੀਣ

ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ

ਅੱਜ ਬੀਜੇਪੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਮਸਲੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਆਏ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪੁੱਛ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ

ਬੀਜੇਪੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਦਾ ਚੈਲੇਂਜ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਣਨੀਤੀ

ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ

ਪ੍ਰੋ . ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ

ਰੱਤੂ

ਮੋ: 9478730156

ਕੱਲ੍ਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚੈਲੇਂਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੀਜੇਪੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕ ਮਸਲਾ ਟਕਸਾਲੀ ਬੀਜੇਪੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇਕ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫੰਗਸ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਘੁੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਟੈਸਟ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਪੰਜਾਬੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉੱਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਕਤ, ਜਾਤੀ-ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘੱਟੇ ਲਗਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘੱਟੇ ਲਗਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘੱਟੇ ਲਗਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਧੜ ਵੱਲ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕਲਾ ਚੱਲਣਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ, ਪਰ 2022 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਸਫਲਤਾ ਹੀ ਮਿਲੀ। ਹੁਣ 2027 ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਡੋਰਿਆਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਵੰਡ, ਭਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਥਲਿਕ ਪਹੁੰਚ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੱਗੜੀ ਥੰਨੂ ਕੇ ਰੈਲੀਆਂ ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਹ ਓਬੀਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਥੰਨੂ ਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਨਾ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅੱਜ ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੋਰਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਵਿਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਡੇਰਾ

ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਘੁੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਟੈਸਟ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਇਸ ਵੱਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੇ ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਖਸ਼ੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਕਤ, ਜਾਤੀ-ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘੱਟੇ ਲਗਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਧੜ ਵੱਲ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕਲਾ ਚੱਲਣਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ, ਪਰ 2022 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਸਫਲਤਾ ਹੀ ਮਿਲੀ। ਹੁਣ 2027 ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਡੋਰਿਆਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਵੰਡ, ਭਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਥਲਿਕ ਪਹੁੰਚ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੱਗੜੀ ਥੰਨੂ ਕੇ ਰੈਲੀਆਂ ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਹ ਓਬੀਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਥੰਨੂ ਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਨਾ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅੱਜ ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੋਰਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਵਿਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਡੇਰਾ

ਸਚਖੱਥ ਖੱਲਾਂ ਇੱਕ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਡੇਰੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗਵਿੰਦਾਸ ਜਥੇਦੀ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਦਲਿਤ ਰਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਆਬਾਦੀ ਲਗਭਗ 32 ਤੋਂ 39 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਟਾਰਗੇਟ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਡੇਰਾ ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸਚਾ ਸੋਦਾ ਵਰਗੇ ਡੋਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਣਨੀਤੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਭਾਜਪਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵੇਰਾ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਢਿੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਨਾ ਆਪਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ ਤਹਿਤ ਢਿੱਟੂ, ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੀਡਰ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਢਿੱਟੂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕਲ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਟਕਸਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੀਆਂ ਹਨ। ਟਕਸਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਭਰਤੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡਰੱਗਜ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਮੋਗਾ ਵਰਗੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੱਗੜੀ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਸਿੱਥਲਿਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਪ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰਤੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਮੋੜਨਾ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮਿਲੀ ਹੈ।ਪਰ ਇਹ ਭਰਤੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਆਧਾਰ ਦੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਆਪ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਲੀਡਰ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਮਾਂ ਦੱਸੇਗਾ। ਕੋਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਲੀਡਰ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਰਤੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਆਏ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਉੱਚਰ ਰਹੀਆਂ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਖੇਤਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਾਲਵਾ, ਦੋਆਬਾ ਅਤੇ ਮਾਝਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਿਤ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਮਾਲਵਾ ਵਿੱਚ ਜੱਟ ਸਿੱਖ

ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ, ਦੋਆਬਾ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਰਾਵਿਦਾਸੀਆ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਝਾ ਵਿੱਚ ਉਰਬਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵੇਰਵਾਂ ਉੱਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਢਿੱਟੂ ਵਰਗੇ ਲੀਡਰ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲਵਾ ਵਿੱਚ ਜੱਟ ਵੋਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਦੋਆਬਾ ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਮਾਝਾ ਵਿੱਚ ਉਰਬਨ ਵੇਰਵਾ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਓਬੀਸੀ ਵੋਟਾਂ (ਲਗਭਗ 33 ਫੀਸਦੀ) ਵੀ ਟਾਰਗੇਟ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ‘ਉਤਰੀ’ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ। ਟਕਸਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ‘ਉਤਰੀ’ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ। ਟਕਸਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਡਰੱਗਜ਼, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਠੋਸ ਏਜੰਡਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਗੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਉੱਤੇ ਧਰਮ ਵਿਭਾਜਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਚੈਲੇਂਜ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਾਤੀ-ਡੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 2027 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਚਾਣਕਿਆ ਨੀਤੀ, ਮੋਦੀ ਜੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸੰਮਿਲਨ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀਅਤਾ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਗੋਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਘੜ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਡੋਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵੇਰਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਯੁਵਵੀਰ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ ਤੋਂ ਗਲੋਬਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੱਕ: ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਪੰਤ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਂਕਸਫੋਰਡ ਅਤੇ ਜ਼ੇਨ ਹੋਪਕਿੰਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੋਰੀਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਭਰੇ ਬਗੀਚਿਆਂ (NOS) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ(NOS) ਸਕੀਮ ਮਹਾਦਵੀਪ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਫਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੇ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਅਤੇ ਪੱਛੜੇ ਖਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਲੋ-ਵਧੇ ਦੀਪਾਯਨ ਭੌਂਕਿਕ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਅਕ ਲਗਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਸਟਰਗਾਰਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਅਤੇ ਅਰਬਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਤਜਰਬਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ, ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਅਤੇ ਅਰਬਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੋਕਲਪ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ।ਅੱਜ, ਦੀਪਾਯਨ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਫਰਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਾਅਰੇ ਪੇਸ਼ਕਰ ਕੰਮ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ(NOS)ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲ ਹੈ ਜੋ ਟੋਪ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਟਿਊਸ਼ਨ, ਯਾਤਰਾ, ਰਹਿਣ ਘਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਹਿਲਕਦਮੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆ

ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਸਰਕਾਰ: ਸ਼ਾਹ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਕ ਬੈਠਕ 'ਚ ਪਵਿੱਤਰ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਰਵਉੱਚ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸੁਚਾਰੂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ 'ਚ ਹੋਈ ਬੈਠਕ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਜੀਤ ਡੋਂਡਾਲ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਮਨੋਜ ਸਿਨਹਾ, ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਉਪੇਂਦਰ ਦਿਵੇਦੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫ਼ੋਰਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯਾਤਰਾ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫ਼ੋਰਸ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਲਮੇਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਰਿੱਡ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਰੇਨ, ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਸਰਵਿਲਾਂਸ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੈਂਪ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੈਠਕ 'ਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਉਂ ਆਰ ਕੋਡ ਯੁਕਤ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ

ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੀਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜੱਥਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯਾਤਰਾ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਯਕੀਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਣ। ਪਵਿੱਤਰ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ 3 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 28 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਰੀਬ 2 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਸਾਲਾਨਾ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਟੈਟਨਸ ਸੀਰਮ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 50 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਧਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਿਆ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ , 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ' (ਐਨ.ਪੀ.ਪੀ.ਏ.) ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਹਿਮ ਕੀਮੋਥੈਰੇਪੀ ਦਵਾਈਆਂ, ਐਂਟੀ-ਟੈਟਨਸ ਇਮਿਊਨੋਗਲੋਬੁਲਿਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਟੀਕਿਆਂ (ਵੈਕਸੀਨਾਂ) ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੀਮਤਾਂ (ਸੀਲਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਸ) ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਵਾਧੇ ਪਿੱਛੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ (ਕਿੱਲਤ) ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਦਵਾਈਆਂ 50% ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਐਨ.ਪੀ.ਪੀ.ਏ.ਨੇ 'ਡਰੱਗਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਕੰਟਰੋਲ) ਆਰਡਰ' 2013 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 19 ਤਹਿਤ ਮਿਲੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਹਿਲੀ ਲਾਈਨ (ਫਸਟ-ਲਾਈਨ) ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ

ਦਵਾਈਆਂ 'ਕਾਰਬੋਪਲਾਟਿਨ' ਅਤੇ 'ਸਿਸਪਲਾਟਿਨ' ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ 50 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਾਰਬੋਪਲਾਟਿਨ (10 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ/ਮਿਲੀਲੀਟਰ) ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧ ਕੇ 90.74 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਅਤੇ ਸਿਸਪਲਾਟਿਨ (1 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ/ਮਿਲੀਲੀਟਰ) ਦੀ ਕੀਮਤ 10.89 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ (ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਇੰਗਰੀਡੀਐਂਟਸ -) ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਵਧ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੱਦਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਮਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਰੁਕਾਵਟ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਿਲਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗੇ ਬਦਲ ਚੁਣਨੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਂਟੀ-ਟੈਟਨਸ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵੀ 50% ਵਾਧਾਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਂਟੀ-ਟੈਟਨਸ ਇਮਿਊਨੋਗਲੋਬੁਲਿਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵੀ 50 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 'ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਸੋਰਮਜ਼ ਐਂਡ ਵੈਕਸੀਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ' ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ 250 ਆਈ.ਯੂ. ਵਾਲੇ ਵਾਇਲ (ਸ਼ੀਸ਼ੀ) ਦੀ ਕੀਮਤ

1,912.02 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 500 ਆਈ.ਯੂ. ਵਾਲੇ ਵਾਇਲ ਦੀ ਕੀਮਤ 2,881.19 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਦਸੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਪੀ.ਪੀ.ਏ.ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕੱਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 7.67% ਦੀ 'ਮੋਨੋਪੋਲੀ ਕਟੌਤੀ' (ਇਕੱਲੇ ਉਤਪਾਦਕ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਕਟੌਤੀ) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਧਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 ਮਈ 2026 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੀਕੇ ਵੀ ਹੋਏ ਮਹਿੰਗੇ; 'ਮੀਰਮ ਇਸਟੀਚਿਊਟ' ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਫੈਸਲਾਤੀਜੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ 'ਮੀਰਮ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਬੱਚਿਆਂ' ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਈ ਗਈ 17.10% ਦੀ ਮੋਨੋਪੋਲੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2026 ਲਈ 0.64956% ਦਾ 'ਬੈਕ ਮੁੱਲ ਸੂਚਕ ਐਂਕ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਬੀ.ਸੀ.ਜੀ.ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ

8.20 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 9.89 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ 0.10 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਖ਼ੁਰਾਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਖਸਰਾ-ਰੁਬੇਲਾ ਵੈਕਸੀਨ (0.5 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਵਾਇਲ) ਦੀ ਕੀਮਤ 72.90 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 87.93 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਖਸਰੇ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 51.40 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 62.00 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਰਮ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵੈਕਸੀਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਦਵਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਦੋਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ। ਨਿਯਮ ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਐਨ.ਪੀ.ਪੀ.ਏ.ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਰੇਟਾਂ (ਪਲੱਸ ਜੀ ਐੱਸ.ਟੀ.) ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਸੋਧਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੂਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਧੂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ 1955' ਤਹਿਤ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਭਾਰੀ ਤੂਫਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮੁੜ ਨਵਾਂ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਅਗਲੇ 2-3 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ; ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (ਆਈਐਮਡੀ) ਦੇ ਹੈੱਡ ਅਲਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਟ੍ਰਾਈਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਭਿਆਨਕ ਤੂਫਾਨ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੱਜ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਾਜ਼ਾ 'ਨਾਓਕਾਸਟ' (ਤੁਰੰਤ ਚਿਤਾਵਨੀ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਅਗਲੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮੁਹਾਲੀ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 60-80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਰਜ਼-ਚਮਕ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਚਿਤਾਵਨੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੂਫਾਨ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮੌਸਮੀ ਸਿਸਟਮ ਅਜੇ ਵੀ ਖੇਤਰ

ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੂਫਾਨ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਸਰਾ ਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਣ। ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਦੇ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਮਚਾਈ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ, ਬਿਜਲੀ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਈਸਿਟੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 60-80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ, ਗੜੇਮਾਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਤੂਫਾਨ ਦਾ ਹੈੱਡ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 8:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਟ੍ਰਾਈਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਲਿਸ਼ਕਣ ਅਤੇ

ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪੰਚਕੂਲਾ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਜੀਵਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਤ-ਵਿਅਸਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਈ ਸੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਗੁੱਲ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ। ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਟਾਹਣੇ, ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ (ਹੋਰਡਿੰਗਜ਼) ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਟੁੱਟ ਗਏ। ਟਰੇਫਿਕ ਲਾਈਨਾਂ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਮੁੱਖ ਚੌਕਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜਾਮ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਟਰੇਫਿਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਾਰਨ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਮ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਣਾ ਪਿਆ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਮੌਸਮ

ਅੱਗੇ ਅੱਜ ਯੈਲੋ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਡੋਪਲਰ ਰਡਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਬੱਦਲ ਟ੍ਰਾਈਸਿਟੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਲਈ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 'ਐਰਿਜ਼ ਅਲਰਟ' ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗੜੇਮਾਰੀ, ਬਿਜਲੀ, ਲਿਸ਼ਕਣ ਅਤੇ 60-70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਝੱਖੜ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟਰੇਫਿਕ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਖੁੱਪਵਾਰ ਤੱਕ 'ਯੈਲੋ ਅਲਰਟ' ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 40-50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਗਰਜ਼-ਚਮਕ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਮੀਂਹ, ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਹਲਕਾ

ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲਾ ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਮੌਸਮ ਖ਼ਰਾਬ ਰਹੇਗਾ। ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਮੌਸਮ ਦੇ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਪੈੱਲ (ਸਿਲਸਿਲੇ) ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੀ ਭਿਆਨਕ ਲੂ (ਹੀਟਵੇਵ) ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਦੇ ਤੂਫਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ 6 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਡਿੱਗ ਕੇ 36 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ 6.9 ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ ਤਾਪਮਾਨ 34 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਨਟਰਾਜਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਨਟਰਾਜਨ ਦੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਅਤੁਲ ਐਸ. ਚੰਦੂਰਕਰ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 32 ਜਾਂ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 329 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋੜ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।'

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਹਾਰੇ 'ਤੇ ਛੱਡਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।' ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 329 ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ

ਦੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਾਹਤ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਟਰਾਜਨ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਫੈਸਲਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਉਪਾਅ

ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਨਟਰਾਜਨ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ

ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਟਰਾਜਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ-26 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਪੂਰਾ ਰਲਫ਼ਨਾਮਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਹੇਸ਼ ਕੋਵਟ ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨਟਰਾਜਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਤੇਲਗਨਾਮਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਖਜ਼ਾਨਾ, 134.83 ਕਰੋੜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ

ਚੋਨਈ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ. ਜੇਸ਼ਫ ਵਿਜੇ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਵੇਰੀ ਡੈਲਟਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 134.83 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਘੱਟ ਸਮੇਂ 'ਚ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 'ਕੁਰੂਵਾਈ' ਝੋਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਚਾਈ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 18 ਘੰਟੇ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਤਿੰਨ-ਫੇਜ਼ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੇਟੂਰ ਡੈਮ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਸਾਲ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਿੱਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਵੇਰੀ ਜਲ ਵਿਵਾਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਤੈਅ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਟੈਨਲੀ ਰਿਜ਼ਰਵਾਇਰ (ਮੇਟੂਰ ਡੈਮ) 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਮਰੱਥਾ 120 ਫੁੱਟ ਦੇ ਪਰ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ 80 ਫੁੱਟ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਹੈ।

ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵੰਡਣ ਲਈ 10,714 ਟਨ ਝੋਨੇ ਦੇ ਬੀਜ ਅਤੇ 4.02 ਲੱਖ ਟਨ ਖਾਦ ਦਾ ਸਟਾਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਮੇਟੂਰ ਬੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡੇ ਜਾਣ 'ਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਇਹ ਪੈਕੇਜ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਖੇਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਦਦ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਕੁਰੂਵਾਈ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀਜ਼ਨ 'ਚ।

ਨੋਇਡਾ 'ਚ ਚੱਲਣਗੀਆਂ ਡਬਲ-ਡੈਕਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ

ਨੋਇਡਾ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਨੋਇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਾਰਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਣਗੇ। ਇਹ ਬੱਸਾਂ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ

ਵਾਰ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ ਗੁੱਟਰ ਨੋਇਡਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੰਟਰਸਿਟੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਗੇ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, 100 ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ 10 ਡਬਲ-ਡੈਕਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ ਗੁੱਟਰ ਨੋਇਡਾ ਵੈਸਟ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਹਤ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਪਹਿਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਵੱਲੋਂ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ ਗੁੱਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਹੈ। ਗੁੱਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਹੁਣ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੱਕ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਕਲੈਕਟਰੇਟ ਤੱਕ ਵੀ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 110 ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸਦੇ ਫਲੀਟ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 500 ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਟੀ ਬੱਸਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੈਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਾਰਜੀਆ ਤੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ, ਐਸ.ਟੀ. ਐਫ. ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ

ਜਗਾਧਰੀ / ਯਮੁਨਾਨਗਰ , 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ (ਐਸਟੀਐਫ) ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਜਾਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਨੂੰ ਜਾਰਜੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। 11 ਜੂਨ 2026 ਨੂੰ ਹੋਈ ਇਹ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਰਜੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਹਵਾਲਗੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2026 ਦੌਰਾਨ ਐਸਟੀਐਫ ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ 10ਵੀਂ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਐਸਟੀਐਫ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ (29) ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 53 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਗੈਂਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਰੋਹ ਅੰਬਾਲਾ, ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜਬਰੀ ਵਜ਼ੂਲੀ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 34 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 23 ਕੇਸ ਦਰਜ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 11 ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੋਏ।

ਐਸਟੀਐਫ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ 10 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਯੂਏਈ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਜਨਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਜਾਰਜੀਆ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਝੂਠਾ ਪਤਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੈਥਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀਐਫ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ 4 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਗੋੜੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਐਸਟੀਐਫ ਨੇ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਸਰਕੂਲਰ (LOC), ਇੰਟਰਪੋਲ ਰੈੱਡ ਕਾਰਨਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਅਪਰਾਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਛੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ

ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਸਟੀਐਫ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਥਿਊਰੋ (ਐਨਸੀਥੀ), ਸੀਬੀਆਈ, ਜਾਰਜੀਆ ਅਤੇ ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਬਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਾਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਸਟੀਐਫ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਭਗੋੜੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਜਨਤਾ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਆਵਾਸ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ > ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੋ > ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ - ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਪੰਚਕੂਲਾ, 12 ਜੂਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਆਵਾਸ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਨੀਤੀਗਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਸੈਣੀ ਸਮਾਜ ਵੇਲਫੇਅਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਸੈਣੀ ਮਹਾਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਅਭਿਨੰਦਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਲ ਭੇਂਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੀ ਇਸ ਵੀਰ, ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸੈਣੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਹਾਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਵੇਲਫੇਅਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਲਾ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੈਣੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਦਰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਸਮਰਥਕ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਗੂੰਜਦੀ ਹੋਈ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਈ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਜਨਤਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਠੱਗੀ ਹੋਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਅੰਬਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਛਫ਼ਰੌਲੀ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਆਲੂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭਾਵਾਂਤਰ ਭਰਪਾਈ ਕਾਰਜ ਜਲਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਅਤੇ ਸਿੱਕਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 84 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ 217 ਸੋਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 63 ਪੂਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ 157 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ, ਅੰਗੂਰਾਂ ਨੂੰ 2100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਵਿਧਵਾ ਅੰਗੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਦੀਨਦਿਆਲ ਦੇ ਲਾਡੋ ਲਕਸ਼ਮੀ ਵਰਗੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 10 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਬਟਨ ਦਬਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਰਵਾਣਾ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਐਸਡੀਐਮ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸੰਦੇਸ਼: ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਨਰਵਾਣਾ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਹੱਲ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਨਤਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਬੇਲੋੜੀ ਪੈਂਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਨਤਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਮਿਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਧਾਨ ਕੈਂਪ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਐਸਡੀਐਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿੱਲੀਆਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਖੰਭੇ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੁਲੀ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਟੋਏ, ਬੈਂਚ ਸੀਟਵੇਜ ਅਤੇ ਬੰਦ ਸੜਕਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਦਪੇਸ਼ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ

ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੂਖਮੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਗੋਪਨੀਯਤਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ: ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਐਸਡੀਐਮ ਨੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ, ਗਲਤ ਢੰਗ ਅਤੇ ਗਲਤ ਐਂਗਲ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਐਂਗਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਸੱਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ, ਜੋ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਐਸਡੀਐਮ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲੈ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਬੀਡੀਪੀਓ ਤਰੁਣ ਸੁਥਾਰ, ਜਨ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਗੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਸੀਡੀਪੀਓ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰੀਤੂ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਆਰਈਡੀ ਦੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਬੀਓਓ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸੋਨੀਆ, ਤਹਿਸੀਲ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਤਿਯਾਦੇਵੀ, ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੇਵੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਕਾਸ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਣ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਯਾਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ : ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੰਵਾਰ

ਪੰਚਕੂਲਾ, 12 ਜੂਨ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੰਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਕਾਸ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੁਨਰ-ਜਾਗਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 12 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨ-ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨ-ਜਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਖੀ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਗਤ ਭੂਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖਾਨਪੁਰ ਕਲਾਂ (ਸੋਨੀਪਤ) ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਸੰਵਾਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਥਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੰਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ

ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 11ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਗਵਾਈ, ਮਜ਼ਬੂਤ

ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੰਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਦਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਆਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਦਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਆਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀ

ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਮੁਨਕ, 12 ਜੂਨ (ਜੈ ਭਗਵਾਨ) : ਪਿੰਡ ਮੁਨਕ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਦਾ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਸੇਵਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੱਕ, ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ

ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹੋਏ, ਗਰੀਬਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼, ਬਹਾਦਰੀ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨ ਵਿਰਾਸਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਉਤਰ ਰਲਵੇ	
ਨਿਵਿਦਾ ਸੂਚਨਾ (ਈ-ਟੈਂਡਿੰਗ ਦੁਆਰਾ)	
ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ	1. BLC ਡਿਪੋ/ TKD ਵਿਚ ਰੇਲਨੇਟ, ਵਾਈ-ਫਾਈ ਕਵਰੇਜ ਅਤੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ 2. TKJ ORH ਅਭਿਨੰਦਨ ਵਿਚ CCTV ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ, 3. ਆਨਲਾਈਨ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਦੇ ਲਈ TKD, NDLS, DKZ, PTNR, HPNZM ਅਤੇ DLI ਵਿਚ ਲਗੇ ਵੇ-ਸਿਊਜ਼ ਤੇ IP-ਬੇਸਡ CCTV ਦੀ ਸਹੂਲਤ।
ਕੰਮ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ (₹)	₹ 1,12,56,235.24/- ਕੇਵਲ
ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ (₹)	₹ 2,25,200/- ਕੇਵਲ
ਦਫਤਰ ਦਾ ਪਤਾ	ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਸਕੇਤ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-C, ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਲ, ਸਕੇਤ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਬੁੱਚ, ਮੰਡਲ ਰੇਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦਫਤਰ, ਸਟੇਟ ਐਂਟਰੀ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110055
ਨਿਵਿਦਾ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਵਿਦਾ ਖੁਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ	ਨਿਵਿਦਾ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਤੀ 06.07.2026 10:05 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਵੈਬਸਾਈਟ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸਥਾਨ ਜਿਥੋਂ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।	ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in 'ਤੇ ਦੇਖੋ ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ, ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਲ, ਸਕੇਤ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਬੁੱਚ, ਮੰਡਲ ਰੇਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦਫਤਰ, ਸਟੇਟ ਐਂਟਰੀ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- 110055
ਨਿਵਿਦਾ ਨੰਬਰ: 658-ਸਿਗਨਲ-16-ਟੇਲੀ-ਓਪਨਫੋਨ-1036 ਮਿਤੀ: 11.06.2026 2003/2026 ਗੁਰੂਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ	

Printed, Published & Edited by Jaskirat Singh on behalf of Charhdikala Printing Press Pvt. Ltd. Patiala & Printed at I.G. Printers Press Pvt. Ltd., 104 D.S.I.D.C. Complex, Okhla Indl. Area, Phase-1, New Delhi Keeper Jagpal Singh Published at office of Daily Charhdikala 202, INS Bldg, Rafi Marg, New Delhi. PRGI (RNI) Regd. No. 57283/1994 -Editor: Jaskirat Singh

ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਐਡੀਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ, ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਲਈ ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਅੰਬਾਲਾ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼-1, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਕੀਪਰ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫਤਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ 202, ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਬਿਲਡਿੰਗ, ਰਫੀ ਮਾਰਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। PRGI (RNI) Regd. No. 57283/1994 -ਸੰਪਾਦਕ: ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ

ਦੁੱਧ ’ਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੀਓ ਖਸਖਸ, ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇਰੀ ਮੁਕਤੀ !

ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਭਰੇ ਲਾਈਫਸਟਾਈਲ ’ਚ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਹੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਂ ਰਸੋਈ ’ਚ ਮੌਜੂਦ ਖਸਖਸ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਰਦਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਨੀਂਦ ਲਈ ਰਾਮਬਾਣ: ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ’ਤੇ ਲੇਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖਸਖਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਵਾਈ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਸਖਸ ਵਾਲਾ ਕੋਸਾ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ: ਉਮਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਖਸਖਸ ’ਚ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਫਾਸਫੋਰਸ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ’ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਵਾਂਗ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਖ਼ਤਮ:

ਖਸਖਸ ’ਚ ਫਾਈਬਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਟ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ, ਹਾਜ਼ਮਾ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਤੋਂ ਚੁਟਕੀਆਂ ’ਚ ਦੂਰ ਕਰਨ ’ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇਜ਼: ਇਸ ’ਚ ਮੌਜੂਦ ਆਇਰਨ ਸਰੀਰ ’ਚ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਖੂਨ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਸਹੀ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੋਕਸ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਂਗ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਰੱਖੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ: ਖਸਖਸ ’ਚ ਪੌਟਾਸ਼ੀਅਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁੱਧ ’ਚ ਹਰੀ ਇਲਾਇਚੀ ਪਾ ਕੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਮਿਲਣਗੇ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੈ ਕੱਚਾ ਪਪੀਤਾ !

ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਇਲਾਇਚੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਇਚੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਮਿਨਰਲ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਖਾਣ ਨਾਲ ਲਾਭ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਫਾਇਦੇਮੰਦ - ਮੂੰਹ ਦੇ ਛਾਲੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਂਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚਬਾਉਣ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਦਰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ - ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਨਾਲ ਸਿਸਟੋਲਿਕ ਅਤੇ ਡਾਇਸਟੋਲਿਕ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੰਟਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਮਨੀਆਂ ਦੀ ਵਾਲ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਰਿਲੈਕਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਚਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ -

ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪੇਟ ਅਤੇ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਫਾਈਬਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਚਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ - ਇਲਾਇਚੀ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪੌਟਾਸ਼ੀਅਮ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਰਟ ਆਟੈਕ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੋਕ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੱਕਾ ਹੋਇਆ ਪਪੀਤਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਕੱਚੇ ਪਪੀਤੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਇਗਨੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੈਲਥ ਐਕਸਪਰਟਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੱਚਾ ਪਪੀਤਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ ਸੀ ਈ ਅਤੇ ਫਾਈਬਰ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਹਰਾ ਫਲ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੂਗਰ ਨੂੰ ਕਰੋ ਕੰਟਰੋਲ-ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕੱਚਾ ਪਪੀਤਾ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜੂਸ ਜਾਂ ਸਲਾਦ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ’ਚ ਇੰਸੂਲਿਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਲੈਵਲ ਅਚਾਨਕ ਨਹੀਂ ਵਧਦਾ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ ’ਚ ਮਦਦਗਾਰ : ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੋਟਾਪੇ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰਵਾਸਟ ਬਣਾ ਦੇਵੋਗੀ।

ਪਪੀਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਡਾਈਟ ’ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ’ਚ ਕੈਲੋਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਫਾਈਬਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੇਟ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਬਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰਾਮਬਾਣ:ਕੱਚੇ ਪਪੀਤੇ ’ਚ ਪੌਪਨ ਨਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਐਂਜ਼ਾਈਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ’ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣ ’ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਕਬਜ਼, ਗੈਸ ਜਾਂ ਬਦਰੁਜ਼ਮੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੱਚੇ ਪਪੀਤੇ ਦਾ ਸਲਾਦ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰਵਾਸਟ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਗਾਇਕਾ ਕੈਟੀ ਪੈਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ

ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਾਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਰੇਨਬੋ ਪਤੰਗ ਵਰਗੀ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਉੱਡਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਨ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸਥਿਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘ਹਰ ਦਿਨ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦਿਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣ, ਬਿਹਤਰ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ, ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ।’ ਪੈਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2025 (ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਡੋ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ

ਤੋਂ ਅੱਖੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਝੱਲਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਸਚਮੁਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੱਸ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉਭਰ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ 40ਵੇਂ ਪੜਾਅ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਤੁਹਾਡੀ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਇਮੋਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਫੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਦਰਦ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਬਿਹਤਰ ਬਣਦਾ ਹੈ।

“ਪੈਡੀ” ਦਾ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ’ਤੇ ਦਬਦਬਾ

ਰਾਮ ਚਰਨ ਅਤੇ ਜਾਨੂੰਵੀ ਕਪੂਰ ਸਟਾਰਰ ਪੈਨ-ਇੰਡੀਆ ਫਿਲਮ “ਪੈਡੀ” ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ’ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 4 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ 292.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਗੀਤਾਂ, ਟ੍ਰੇਲਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰੀ-ਰਿਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ’ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵੀਕਐਂਡ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 4 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 292.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕਮਾਈ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ। ਬੁੱਢੀ ਬਾਬੂ ਸਨਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ “ਪੈਡੀ” ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਚਰਨ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਜਾਨੂੰਵੀ ਕਪੂਰ, ਦਿਵਯੇਂਦੂ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਜਗਪਤੀ ਬਾਬੂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ।

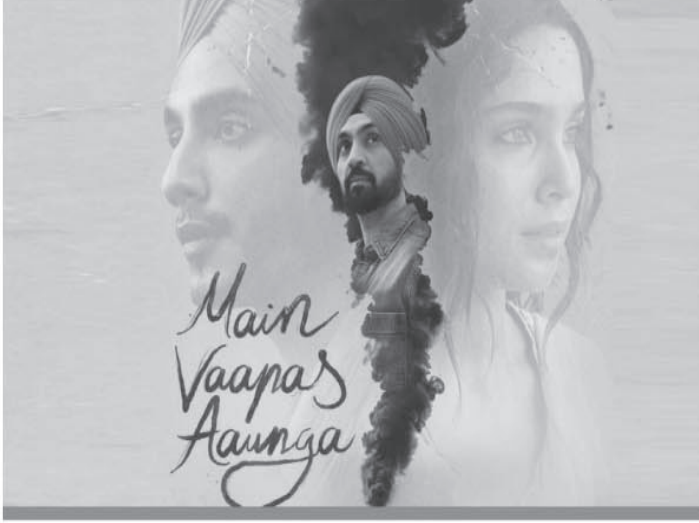
ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੈੱਕਟ ਸਤੀਸ਼ ਕਿਲਾਚੂਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰੱਧੀ ਸਿਨੇਮਾਜ਼ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮੌਤਰੀ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰਸ, ਸ਼ੁਕੁਮਾਰ ਰਾਈਟਿੰਗਸ, ਅਤੇ ਆਈਵੀਵਾਈ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ

ਈਸ਼ਾਨ ਸਕਸੈਨਾ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਆਰ. ਰਬਨਵੇਲੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਨਵੀਨ ਨੂਲੀ

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਡੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਓ ਸਟੂਡੀਓ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ 4 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ।

‘ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਗਾ’ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ’ਚ ਜੁਟੇ ਸਿਤਾਰੇ

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਦੀ ਮਚ-ਅਵੇਂਟਿਡ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਡਰਾਮਾ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਗਾ’ ਦੀ ਮੁੱਥਈ ’ਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 12 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ’ਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਫ਼ਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਕਈ ਦਿੱਗਜ ਸਿਤਾਰੇ ਪੁੱਜੇ। ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਿਵਿਊਜ਼ ਬੇਹੱਦ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਲ ਛੂਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ

ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਿਲਮ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਪਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਣੀਆਂ - ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ 1947 ਦੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੰਡ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ’ਤੇ ਬੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਮ ’ਚ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਛੜੇ ਇਕ ਜੋੜੇ ਦੀ 78 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਅਧੂਰੀ ਦਾਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਚੋਪੜਾ, ਕੋਨ ਘੋਸ਼, ਪ੍ਰੋਣਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਲੀ, ਇਦਾ ਅਲੀ, ਕਬੀਰ ਖ਼ਾਨ, ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਿੰਨੀ ਮਾਥੁਰ, ਅਤੁਲ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਅਤੇ ਸੋਜਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਪਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ 1947 ਦੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੰਡ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ’ਤੇ ਬੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਮ ’ਚ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਛੜੇ ਇਕ ਜੋੜੇ ਦੀ 78 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਅਧੂਰੀ ਦਾਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਚੋਪੜਾ, ਕੋਨ ਘੋਸ਼, ਪ੍ਰੋਣਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਲੀ, ਇਦਾ ਅਲੀ, ਕਬੀਰ ਖ਼ਾਨ, ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂ ਕਰੀਬ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਬੇ ਬ੍ਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਪਰਤ ਆਈ ਹੈ। ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਦੇ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਪਸੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਨਲਾਈਨ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰੱਖਦੇ

ਹੋਏ ਗੀਲਾ ਲਾਈਡ ’ਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ’ਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਤੋਂ ਐਕਟਿਵ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ’ਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੰਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਸ਼ਮਿਦਰ ਕੌਰ
ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਸੀ। ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਬੇਟਾ ਸੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ‘ਅਣਜੋਮੀ ਧੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ’ ਪੜ੍ਹੀ, ਮੇਰੇ ਮਨ ‘ਤੇ ਬੜਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਕਾਪੀਆਂ ਲਿਆਇਆਂ, ਤੁਸੀਂ ਬੀਬੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਪੀਆਂ ਕਾਮ ਲੈਣੀਆਂ।

ਮੈਂ ਇਹ ਬੀਬੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿਤੀਆਂ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਮਨ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ-ਸਮਝਾ ਕੇ ਬੱਕ ਚੁਕਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਮਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ‘ਵੇ ਬਾਬਾ, ਇਥੇ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ’ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਇਹ ਖਿਆਲ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਤਿਯੁਗ ਦੀ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2017 ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ‘ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ। ਹਰ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਰੱਜ ਕੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਰਾਜੇ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਹਾਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਜੋ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ, ਉਹ ਜਿੱਤੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਹਫੇ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਦਿੰਦਾ। ਸੰਧੀਆਂ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਧੀਆਂ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇੰਜ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਔਰਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ?

ਮੁਗਲ ਰਾਜੇ ਅਕਬਰ ਦੇ ਹਰਮ ਵਿਚ 5000 ਔਰਤਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਜਰਾ ਦੇ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਇਕੱਲੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।

ਮੁਗਲ-ਰਾਜਪੂਤ ਯੁੱਧਾਂ ਸਮੇਂ ਰਾਜਪੂਤ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅੱਗ ਦੇ ਕੁੰਡ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਜੰਹਰ ਪ੍ਰਥਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਚਿਤੌੜ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿਚ 3 ਵਾਰੀ ਜੰਹਰ ਹੋਏ। ਫਿਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਤੁਗਲਕ ਅਤੇ ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜੰਹਰ ਹੋਏ।

ਮੌਰੀਆ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜੇ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਹਰਮ ਵਿਚ 500 ਔਰਤਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੋਮ ਆਪਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 365 ਤੇ 350 ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਮੁਗਲ ਕੁਵਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੁਵਾਰੇ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕਲਾਵਾ ਹੋ ਕਾਟਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਜਵਾਈ ਦੇ ਰਾਜਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣ

ਦੇ ਡਰੋਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਪਰਦਾ ਪ੍ਰਥਾ ਅਰੰਭ ਹੋਈ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਮੁਗਲ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਰਾਜਪੂਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵਰਗੀ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਰੰਭ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਦੀ ਚਿਤਾ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਜਿਉਂਦੇ ਜਲਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਬਾਸ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਸ਼ਟੀਆਂ ਨਾਲ ਚਿਤਾ ਵਿਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਤੇ ਲਾਰਡ ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਂਟਿਕ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ 1829 ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ 40 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ।

ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਤੀ ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਤੜਫ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਪਰ ਜੋ ਬਚ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲ-ਤਿਲ ਮਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਮੁੱਠ ਕੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਕਾਲਖ ਮਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰੋਂ ਰੰਗ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪੁਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਉਹ ਅਕਬਰਕਸ਼ ਨਾ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਇਕ ਹਨੇਰੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਦਿਨ ਕਾਟਣੇ ਪੈਂਦੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਵਿਧਵਾ ਔਰਤ ਉਂ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅੱਜ ਵੀ ਬਦਸ਼ਗਨੀ ਹੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੇਵਦਾਸੀ ਪ੍ਰਥਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ 12-13 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਅਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਪੁਜਾਰੀ ਤੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। 1934 ਤੋਂ 1988 ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣੇ ਪਰ ਆਪਰਾ ਵਿਰੁਧੀ ਉਡੀਕਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ‘ਚ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਐਲ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਕਰਕੇ ਏਡਜ਼

ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਵਧੇ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੂਤਕ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 45 ਦਿਨ ਲਈ ਅਲੱਗ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੱਚਾ 45 ਦਿਨ ਲਈ ਤੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਅਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਊ ਦੇ ਗੋਬਰ ਦਾ ਧੂਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਰਸਮ ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਿਗੜਿਆ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦਹੇਜ ਪ੍ਰਥਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਦ ਵੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਮੁਕਾ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਰਕਮ ਮੁਕਾਈ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਰਚ ਅਕਸਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਖਰਚਾ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘਟਦੀ ਰਕਮ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੁੰਡਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਰੇਟ ਸੀ (ਮਤਲਬ ਮੁੰਡੇ ਕੋਲ ਜਿੰਨੇ ਕਿੱਲੇ ਜਮੀਨ ਹੋਊ, ਵਿਆਹ ‘ਤੇ ਉਨੇ ਲੱਖ ਖਰਚਿਆ ਜਾਊ) ਜੋ ਹੁਣ 2-3 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਦਿਨ 80 ਤੋਂ 90 ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਪਿਛੋਂ ਰੂਹ ਕੰਬਾਉ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰੋਹਤਕ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 3 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ 5 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। 3 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਫਿਰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਵਰਿਸ਼ੀਅਤ ਇਸ ਮੁਕਾਮ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕੀ ਹੈ ਕਿ 3-4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2015 ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿੰਡ ਆਸਿਫ ਨਗਲਾ ਵਿਚ 28 ਦਿਨ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋਇਆ ਜਦ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਨਵਰੀ 2016 ਵਿਚ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ‘ਚ 26 ਸਾਲ ਔਰਤ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਬਰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ

ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਲਾਸ਼ ਨਗਨ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਥੇ ਹੀ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਜੂਨ 2016 ‘ਚ ਫਤਿਹਪੁਰ ਸੀਕਰੀ ਵਿਚ ਇਕ 45 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ। ਜਦ ਵੀ ਕਿਤੇ ਦੰਗੇ-ਫਸਾਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਔਰਤ ਦਰਿਦਰੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ, 84 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ, ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਸਮੇਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੇਪਤੀ ਹੋਈ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਜਾਟ ਅੰਦੋਲਨ ਇਸ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਸਿਤਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ‘ਐਸਿਡ ਸਰਵਾਈਵਰ ਟਰੱਸਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ’ ਮੁਤਾਬਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟਣ ਦੇ 1,500 ਮਾਮਲੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 1000 ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਪੀੜਤ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦੁੱਖ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚਿਹਰਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ ਦੁੱਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਜਰਿਮ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸਾਫ਼ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮੁਜਰਿਮ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਂ-ਬੇਟੀ ਉੱਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ਅੰਦੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਅਬ ਜੀਨਾ ਚੀਰ ਕੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਲੈਣ ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਤੀਲਾ ਵੀ ਦੇ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਔਰਤ ਬਾਪ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਜਿੰਨਾ ਲੈਂਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੱਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਪੇਕਿਆਂ ਦੀ। ਅਕਸਰ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਆਪ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਔਰਤ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਇਜ਼ਤ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਨਰ-ਕਿਲਿੰਗ ਰਿਦੂ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਿਮ- ਤਿੰਨਾਂ ਹੀ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ

ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਨਰ-ਕਿਲਿੰਗ ਦੇ 5000 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 1000 ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਕੌਣ ਬੇਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ ? ਨਵਜੰਮੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਮਾਰਨਾ, ਨੱਕ ‘ਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਭਰ ਕੇ ਮਾਰਨਾ, ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਨਾ, ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਦੱਬ ਦੇਣਾ ਆਦਿ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਗਰਭ ਵਿਚਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਲਿੰਗ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਬੱਚਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

1956 ਵਿਚ ਗਲਸਾਗੋ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ। 1990 ਤੱਕ ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਲਿੰਗ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। 1994 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਇਕ ਕਰੋੜ 10 ਲੱਖ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਇਸ ਕਦਰ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮਰਦ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ, ਬੇਟੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਂ ਨੱਚਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਅਕਸਰ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਸਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਟੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਰਦ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਘੱਟ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿਨੀ ਸੰਪਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਯੋਗਤਾ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਸੁਪਨੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ 10,000 ਤੋਂ 30,000 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਇਹ ਕੰਮ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। 20,000 ਔਰਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਗਰਭ ਗਿਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੇਸ ਵਿਗੜ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ 70% ਔਰਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਜਨਮ ਸਰਜਰੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਔਰਤਾਂ ਅਕਸਰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਔਖੀ ਵੀ ਹੋਈ ਢਿੱਡ ਵੀ ਵਿੱਤੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਪੜਵਾਇਆ ਤੇ ਹੋ ਫਿਰ ਵੀ ਜਬਾਨੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਯੌਨ ਕੁੜੀ ਗਈ। ਮਤਲਬ ਜੋ ਕੁੜੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਕਤ ਕਿਉਂ ? ਕੁੜੀ ਆਸਮਾਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦੀ ? ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਹੀ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਔਰਤ ਚਾਹ ਵਿਚ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਨਸਲ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਘਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਮੁੰਡਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਬੇਗਾਨੇ ਘਰੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੱਦ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹੀਆਂ-ਲਿਖੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਬੇਟੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ। ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਪੱਕੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਮੀਰ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਟੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀ ਉਥੇ ਸਖਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਕੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੂਹਾਂ-ਟੋਭਿਆਂ, ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ, ਨਦੀ ਨਾਲਿਆਂ ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਪਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਜਨਮ ‘ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰੀਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਇਕ ਲੜਕਾ ਉਹ ਵੀ ਸੀ ਜੋ 23 ਜੁਲਾਈ 1906 ਨੂੰ ਮਾਂ ਜਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸੀਤਾਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਬਦਰਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾਵਾ (ਹੁਣ ਯੂ.ਪੀ.) ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਅਤੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖੁਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਹਿਯੋਗ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਚੌਰਾ-ਚੌਰੀ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਇਕ ਨੜਕਾ ਉਹ ਵੀ ਸੀ ਜੋ 23 ਜੁਲਾਈ 1906 ਨੂੰ ਮਾਂ ਜਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸੀਤਾਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਬਦਰਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾਵਾ (ਹੁਣ ਯੂ.ਪੀ.) ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਅਤੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖੁਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਆਖਿਰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਗਿਰੇਗਾ ? ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਆਨ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰ ਰਹੇ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਚ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ‘ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ! ਆਖਿਰ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਧਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਿਊਣ ਲਾਇਕ ਬਣੇਗੀ ? 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਆ ਸਕੇਗਾ ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਚਮਕਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸੀ ਆਜ਼ਾਦ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਹਿਯੋਗ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਚੌਰਾ-ਚੌਰੀ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਇਕ ਨੜਕਾ ਉਹ ਵੀ ਸੀ ਜੋ 23 ਜੁਲਾਈ 1906 ਨੂੰ ਮਾਂ ਜਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸੀਤਾਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਬਦਰਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾਵਾ (ਹੁਣ ਯੂ.ਪੀ.) ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਅਤੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖੁਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ

ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਮਜੀਠੀਆ
ਮੋਬਾਇਲ 9872989193

। ਅਜੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਟਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਛੱਟ ਗਈ ਹੈ । ਅਵਾਜ਼ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਸ ਵੀ ਇਕ ਦੱਮ ਰੁੱਕ ਗਈ ਪੱਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੱਸ ਦਾ ਅਗਲਾ ਟਾਇਰ ਪੁੱਚਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਹੋਰ ਵੀ ਗਹਿਰੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ । ਭਾਬੀ-ਮਾਂ ਮੁਨੀਸ਼ ਨੂੰ ਤਸਲੀ ਦੇਂਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਦੇਖ ਪੁੱਤਰ ਸਾਡੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਇਹ ਜੋ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਮੰਨਤ ਹੈ । ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਬਲੂਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮੰਨਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਬੇਟੇ ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਵੀ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਚੜਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਪਰ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁੱਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਹਿਤ ਸੀ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ । ਮੁਨੀਸ਼ ਭਾਬੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਲਈ ਮੰਗੀ ਮੰਨਤ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ । ਉਸ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਭਾਬੀ ਮਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ । ਮੁਨੀਸ਼ ਨੇ ਨਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਹ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਬੱਸ ਦਾ ਟਾਇਰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਸ ਦਾ ਸਫਰ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਆਖਿਰ ਭਾਬੀ ਮਾਂ ਤੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਨੇ ਮੰਗੀ ਮੰਨਤ ਦਾ ਸਫਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਹੀ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਛਾਤੀ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸੀ । ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਹੀ ਗਏ । ਭਾਬੀ-ਮਾਂ ਨੇ ਮੰਗੀ ਮੰਨਤ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਲ ਵੱਲ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖੁੱਸ਼ੀ ਖੁੱਸ਼ੀ ਘਰ ਵਾਪਿਸ ਆ ਗਏ ।

“ਮੰਨਤ ਦਾ ਸਫਰ”

ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਪੀਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੱਧਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਤਾਂ ਰੁੱਕ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਫਿਰ ਜਦ ਸੀਟੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੌਲੀ - ਹੌਲੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਫੜ੍ਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਗੱਡੀ ਕਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਖਟਾਰਾ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵੀ ਇਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ । ਜਿੰਦਗੀ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਰੂਪੀ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸੁੱਖ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਮੀ ਰੇਲ ਸਭ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਰਾਹ ਦੇ ਰੋੜੇ ਵਾਂਗ ਇਸਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰੇਲ ਇਕ ਦਮ ਹੀ ਥੰਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭਾਫ ਜਾਂ ਡੀਜਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਰੂਪੀ ਰੇਲ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਾਹ ਰੂਪੀ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਜੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਡੋਰ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਤੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਤੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਫਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਗੱਲ ਕੁਝ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ । ਮੁਨੀਸ਼ 300 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ । ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਈ ਸਾਲ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਪਰਤਿਆ ਸੀ । ਉਸ ਨੇ ਲਗਨ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ । ਉਸ ਨੇ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਰੱਖੀ ਸੀ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਤੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਜਸਵੰਤ, ਅਜੇ, ਰਵੀ, ਵਿਜੈ, ਫਿਰੋਜ਼, ਹੈਪੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਮਲਜੀਤ, ਸਤਵੰਤ, ਅਮਰਵੀਰ, ਭੈਣੀਅਲ,

ਅਵਤਾਰ ਭੱਟੀ, ਬਲਰਾਮ, ਧਰਮਜੀਤ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਇਆ । ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜੱਦ ਮਨੀਸ਼ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਪਿਸ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ-ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਬੈਗ ਫੜ ਕੇ ਰੋਕ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੁਨੀਸ਼ ਦੇਖ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਸਿੰਘ ਢੇਸੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ 250 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ) ਵਿਚ ਮੰਨਤ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਮੰਨਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ । ਉਸ ਨੇ ਭਾਬੀ-ਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਾਂ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਨੀਸ਼ ਦੇ ਘਰਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਦੇ ਵੀ ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਮੁਨੀਸ਼ ਅਪਣੀ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਖਿਚ ਪੂਰ ਕਿ ਬਾਗੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਬਿਠਾ ਦੇਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਪਰ ਉਹ ਖੁੰਦ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸੀਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਪਾਹਿਜ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟ ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਲਈ ਮੁਨੀਸ਼ ਨੇ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਪਣੀ ਸੀਟ ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇ । ਅਰਜ਼ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਕੁੱਟੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਅਗੇ ਕੜਵੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ‘‘ਜਾ ਪਰੇ ਹੱਟ ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਠੋਕਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰੱਖਿਆ ।’’ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਪਿਛੋਂ ਮੁਨੀਸ਼ ਨੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਦੇਖ ਦੋਸਤ ਜਵਾਨੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਸਦਾ ਤੂੰ ਵੀ

ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਜਿਆਦਾ ਲੋਭ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਜਾਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਜੱਦ ਡਰਾਇਵਰ ਨੇ ਬੱਸ ਰੋਕੀ ਤਾਂ ਲੋਭ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਸਟੋਪਜ਼ ਤੋਂ ਬੜਾ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕੀ । ਮੁਨੀਸ਼ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੋੜਾ ਬੱਸ ਵਿਚ ਚੜਨ ਲਈ ਉੱਤਰਾਵਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੰਦੇ ਦੀ ਉਮਰ ਲੱਗਭਗ 90-95 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਮ

ਰੇਡੀਓ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਦੂਸਰਾ ਸੈਸਾਰ ਯੁੱਧ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਹਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਫੜੀ ਹੋਈ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਲਾਗਲੇ ਕਬਾੜੀਆਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕਿੱਥੇ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਉਦੋਂ ਕਬਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਯਾਨੀ ਤੋਲ ਕੇ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਕ ਕੰਨ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੌਡ ਫੋਨ ਅੱਠ ਆਨੇ (ਅੱਧਾ ਰੁਪਿਆ) ਜਾਂ ਬਾਰਾਂ ਆਨੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਕੂਲੀ ਲੜਕੇ, ਇਕ ਸ਼ੋਕ ਵਜੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ‘ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਰੇਡੀਓ’ ਜੋੜ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਸੈੱਟ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਮ ਤਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਏਗੀਅਲ ਦੂਹੌਂ ਹੀ ਦਿਸ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਰੇਡੀਓ ਇਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਗਨਲ ਪਕੜਦੇ ਸਨ।

‘ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਰੇਡੀਓ’ ਲਈ ਇਕ ਕੌਇਲ ਅਤੇ ਮਟਰ ਦੇ ਦਾਣੇ ਜਿੱਤਾ ਸੋਨ ਮੱਖੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਲੋਕ ‘ਕਾਰਬੋਰੇਡਮ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਸਰਕਟ ਵੀ ਅਤਿ ਸਰਲ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਰੇਡੀਓ ਮੀਡੀਅਮ ਵੇਵ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰੇਡੀਓ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੁਣਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਇਕ ਸੀ ‘ਆਲ ਇੰਡੀਆ

ਰੇਡੀਓ ਲਾਹੌਰ’। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ 1953 ਵਿਚ ਇਹੀ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦੀ। ਮੁੱਖ ਬੁਲੰਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ 15-20 ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕੇਵਲ ਇਹੋ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਦਾ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਸਾਡਾ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਚਮਤਕਾਰੀ ਖਿਡਾਉਣੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬੈਟਰੀ ਜਾਂ ਸੈੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਛੱਤ ‘ਤੇ ਲੱਗਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਏਗੀਅਲ ਅਤੇ ਨਲਕੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਹੋਈ ਤਾਬੇ ਦੀ ਤਾਰ, ਇਹ ਹੀ ਬੈਟਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਵੀਹ-ਪੰਝੀ ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ‘ਤੇ ਦੋ ਬਾਂਸ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਬੇ ਦੀ ਆਮ ਤਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਏਗੀਅਲ ਦੂਹੌਂ ਹੀ ਦਿਸ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਰੇਡੀਓ ਇਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਗਨਲ ਪਕੜਦੇ ਸਨ।

ਕੇ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਦੇ ਸਨ। ਰਾਗੀ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਭਿੱਜ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਭਾਜੀ ਨੇ ਡਿਓੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੌ ਕੇ, ਬਾਹਰ ਬੜ੍ਹੇ ‘ਤੇ ਸਟੂਲ ਰੱਖ ਕੇ, ਉੱਤੇ ਰੇਡੀਓ ਸਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਸਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਫੁੱਟ ਚੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਏਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਦਰਬਾਰ ਲਾਹਿਬ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਣਕਿਆਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਵੀ। ਕਈ ਬੀਬੀਆਂ ਤਾਂ ਰੇਡੀਓ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਵੀ ਟੇਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਰਦਾਸ ਹਰ ਕੋਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ, ਕਈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀ ਲਾਹ ਕੇ ਸੁਣਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਹਨ। ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉੱਚਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਰਾਗੀ ਆਪਣੀ ਸੰਗੀਤਕ ਮੁਹਾਰਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੱਸ ਖੱਟਦੇ ਹਨ। ਸੰਗੀਤਕ ਯੰਤਰ ਐਨੇ ਮਹਿੰਗੇ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਆ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮਧੁਰਤਾ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਕੀਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਡੀਜੇ ਦੀ ਅਣਚਾਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਣ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਰਾਗੀ ਜੱਥੇ ਦੇ ਸਮੀਪ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਆਪਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਸਪੀਕਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸਨੂੰ ਭਰਮਾਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿਚ ਉਹ ਸਰਪਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਗੂੰਮ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ‘ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ’ ਵਿਸ਼ੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾਉਣ, ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਡਾਕ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਛਪਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨਬਾਉਂਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ‘ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ‘ਤੇ ਹੀ ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੁੜ 8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਏ ਬਗੈਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਭਾਗ ਨਾ ਲੈਣ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸਾਰਨ, ਲੇਖ ਨਿਰੋਲ ਸਾਹਿਤਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਕਲਾਤਮਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਨਾ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ‘ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਕਦਮ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ‘ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਬੰਦਿਸ਼ ਪੁਨਰ ਪੜਚੋਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਨਹੀਂ ਵੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਹੋਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਪਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਵੱਲੋਂ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। 1975 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਦੋਂ ਨਿੱਜੀ ਬ੍ਰਾਡਕਾਸਟਿੰਗ ਚੈਨਲ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਤਹਿਤ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਹੀ ਸੂਚਨਾ-ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਭ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੂਈ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੰਢੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਿਰਫ਼ ਨਾ ਹੀ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ‘ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਫਰੋਲਣ ਦੀ ਤਾਘ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਹੀਲੇ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਮੰਚ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ‘ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਤੂਤਾਂ ‘ਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈ ਗਈ। ਅਜਿਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਨਕੇਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਉਲਟਾ ਸ਼ੇਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਣ

ਵਾਪਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਟੂਨਿਸਟ ‘ਤੇ ਦੋਸ਼-ਧ੍ਰੋਹ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1975 ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ, 1992 ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ, 1993 ਮੁੰਬਈ ਦੰਗੇ, 2002 ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗੇ ਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਅਬੂ ਅਬਰਾਹਿਮ, ਈ.ਪੀ. ਉਨੇ, ਆਰ. ਕੇ. ਲਕਸ਼ਮਣ, ਸੁਧੀਰ ਤੇਲੰਗ ਜਿਹੇ ਮਕਬੂਲ ਕਾਰਟੂਨਿਸਟ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦੇ ਕਾਰਟੂਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਰਦਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਅੱਠ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੂਰ ਵਿਚ ਸੂਰ ਮਿਲਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਸਿਰਫ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਈ ਲਾਜ਼ੇ ਕਾਨੂੰਨ ਘੜੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਾਲਾਜ਼ਪਤ ਰਾਏ, ਲੋਕਮਾਨਿਆ ਤਿਲਕ, ਮੱਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ ਜਿਹੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਸਲੂਕ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀਮਾ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਜੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ, ਮਨ-ਪਸੰਦ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ/ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਵੀ ਘਾਣ ਕੀਤਾ। 2010 ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ‘ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਰੱਖਣ, ਮੁਲਕ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼-ਧ੍ਰੋਹ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦੇ ਕੇ ਉਹਰ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਸੀਮਾ ਆਜ਼ਾਦ ਨੂੰ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕਣ ਕਰ ਕੇ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂ ਮਨਜੀਤ ਧਨੌਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚੋਂ ਹੋਈ ਰਿਹਾਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਜਨ-ਸਧਾਰਨ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦੇ ਪੁਰ-ਅੰਦਰਲੇ ਵਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਲੋਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚੇ ਕਾਜ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਸਤੀ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਹਿਸਾਸ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਕੂਨਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਇਸਦਾ ਕਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਰਧੂਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜਮਾਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਬਰ ਮਾਣਮੱਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ‘ਚੋਂ ਜਿੱਤ ਆਏ ਕੂੜ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਹਸਤਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਮਹੱਤਵ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮਸਲੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਦੇ ਅਰਥ ਇਸ ਲਈ ਡੂੰਘੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋਣੀ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜੁਆਬਾਂ ਤਕ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸੁਹਿਰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਸ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਤਲਾਸ਼ਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਦਸਤੂਰ ਤੁਰਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ‘ਚ ਵਿਕਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਏ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਤੱਕਿਆ ਹੈ। ਜਮਾਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾਬੇ ਤੇ ਜਬਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਭਲੀਭਾਂਤ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਿਹੜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮਨਜੀਤ ਧਨੌਰ ਨੂੰ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ‘ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਲੋਕਾਰਾ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ‘ਚ ਡੂੰਘਾ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ ਇਹ ਤਨਾਅ ਹੋਇਆ ਥਾਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦੀਆਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਗਾਉਣ ਤਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਜਮਾਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਬਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਧੜੱਲੇ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਡਟਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਚਾਹੇ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਪਰ ਏਨੇ ਲੰਮੇ, ਸਿਰੜੀ ਤੇ ਜ਼ਬਰਥੱਪ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜੀਤ ‘ਤੇ ‘ਰਹਿਮ’ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਵਿਹਲ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੋਇਆ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧਕੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ

ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜ ਪੂਰੇ ਜਲੰਅ ‘ਚ ਚਮਕਣ ਦੀ ਧਰਵਾਸ ਬੰਨ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਮਨਾਂ ‘ਚ ਉਮੜੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਵੇਂ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫੁੱਟਣ ਤੇ ਫੈਲਣ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੀ ਏਨੇ ਦਿੱਖੇ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਸੁਰਤ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਚ ਰਹੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ, ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਦੇ ਚੁੱਪ-ਚਪੀਤੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਧਨਾਫ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਮੂਹਰੇ ਪਰੋਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗਰਾਫ਼ ਚਾੜ੍ਹਨ ‘ਚ ਰੁੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਮੂਹਰੇ ਵੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਹੋਣ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿਰੜੀ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਲਾਮਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਝਵਾਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਹਕੂਮਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਢੁਕਵੇਂ ਦਾਅਪੈਚਾਂ ਨਾਲ ਲਾਹਾ ਲੈ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਖੁੱਸ ਰਹੇ ‘ਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਬਚਾਉਣ ‘ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਖੁਰ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਤੇ ਪਾਏਦਾਰ ਬਦਲ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਚੋਤਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਰਾਈ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕਟਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਅੱਜ ਲਈ ਘੜੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਵੋਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਥਾਜਗੀ ਤੋਂ ਕੱਧਾਂ ਦੂਰ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਲੋਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਇਕ ਕਿਰਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਵੋਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੱਧਾਂ ਦੂਰ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਦਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਨ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਨ ‘ਚ ਤਸੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਹਰ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਤਬਕੇ ਦੀ, ਹਰ ਛੋਟੀ ਵੱਡੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ‘ਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਰਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਡਟਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਡਟਣ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੋਕ ਲਾਮਬੰਦੀ ‘ਚ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਫੌਰੀ ਆਰਥਿਕ ਲਾਹੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤ ‘ਤੇ ਆ ਰਹੀ ਆਂਚ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਕਤ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਿੜਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ

ਜਨ-ਸਮੂਹ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕਿੱਡਾ ਆਸਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲਾਮਬੰਦੀ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਕਤ ਦੇ ਆਸਰੇ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਉਮੀਦ ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸੱਚ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਨਾ-ਉਮੀਦੀ ਦੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ‘ਚ ਦੱਬ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਲ ਇਸ ਸੱਚ ਦੀ ਲਿਸ਼ਕੌਰ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ‘ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਰੋਸ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸਰਗਰਮੀ ‘ਚ ਢਾਲਣ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਝਲਕਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੌਰ ‘ਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਨਤਕ ਲਾਮਬੰਦੀਆਂ ਸੂਬੇ ‘ਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਆਧਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਏਨੀ ਵਿਆਪਕ ਹਸਾਈ, ਪੁਰ ਹੇਠਾਂ ਤਕ ਮਸਲੇ ਦੀ ਵਾਜਬੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਘਰ-ਘਰ ਤਕ ਸੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਜਾਹਰ ਹੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਾਂਦਰੂ ਪੱਖ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਅੰਦਰ ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖਤਾ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਸੂਝ ਭਰੇ ਦਾਅਪੈਚਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਸੂਝ-ਸਿਆਣਪ ‘ਤੇ ਝਾਤ ਪੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇਕ ਪੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗ਼ੋਰ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਚਾਹੇ ਉਥੋਂ ਤਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜਥੇਬੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕੰਗਰੋੜ ਬਣ ਕੇ ਨਿਭੀ ਹੈ ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ‘ਚ ਜਮਹੂਰੀ ਚੇਤਨਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੋਝੀ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਮਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ‘ਚ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਵਾਰਾਂ ਅੰਗ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ‘ਚ ਮੌਜੂਦ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ‘ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ‘ਚ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਹੁ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੀਤੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ‘ਚ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਬੀਜ ਖਿੰਡਾਏ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਘੱਲ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਖਿੰਡਾਅ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਜਾਂ ਨੇ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੁੰ ਗਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾ ਚਾਹੇ ਉਥੋਂ ਤਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਅਰਥ

ਜਮਹੂਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇਕ ਪੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗ਼ੋਰ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਤੱਤ ਜਮਹੂਰੀ ਸੀ। ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਗਾਉਣਾ ਲੋਕ ਸਰੋਕਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕੰਗਰੋੜ ਬਣ ਕੇ ਨਿਭੀ ਹੈ ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ‘ਚ ਜਮਹੂਰੀ ਚੇਤਨਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੋਝੀ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਮਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ‘ਚ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗੂੰਦਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਦੀ ਹੈ

ਹਨ। ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਸ ਚੌਖਟੇ ‘ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖਿਆਂ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ-ਮੁਆਫ਼ੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੁਕੜੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਉਣੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਰੋਲ ਦਰਮਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਮਨਜੀਤ ਧਨੌਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਪੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਆਰਥਿਕ ਰਿਆਇਤ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਡੀ ਜਾਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦੀਆਂ ਸਫ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਦਿਨ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੀ ਆਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਅਸੀਂ ਬੱਕੇ ਹਾਰੇ ਜਿਹੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ‘ਚ ਫਿਰ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮੁੜ ਇਹ ਜਾਪਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਤੋਂ ਹੱਕ ਖੋਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਸਭ ਦੇ ਹਿੱਤ ‘ਚ ਦਿਖਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਤ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਸੇ ਖਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ

ਜਨ-ਸਮੂਹ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕਿੱਡਾ ਆਸਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲਾਮਬੰਦੀ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਕਤ ਦੇ ਆਸਰੇ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਉਮੀਦ ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬ

